

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dlake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrt-stopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Upravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 10. okt.

Volilna borba se bojuje po vsej Sloveniji, in kakor mi iz sredine moremo opazovati posamezne vrste narodne vojske, vidimo iz dozdanjih uspehov, da naša stvar stoji, da je vse upanje, da zmagamo na več krajih sijajnejši, nego so si domišljali in nego so nam prerokovali (baš ne v povzdigo boriteljem potrebnega poguma) domači pesimisti, in bolj veselo, nego je to ljubo občinim sovražnikom slovenskega imena. Po Kranjskem, Goriškem, Štajerskem in celo na Koroškem, kjer smo se Slovenci po ponovljenih neuspelih navadili obupavati nad narodno slovensko zmago — povsod se dviga narodni duh, in celo, kjer je nam boj vsiljen z dvema protivnikoma: s tujim in domačim, povsod se do zdaj pokazuje značajnost in vzbujenost našega naroda.

Samo še malo dni, in prišlo bode do glavne bitve in po celem Sloveniji bode potem zaoril radosten klic: podrli smo cele vrste narodnega protivnika, zmaga je naša!

In da to bode, naj se narodnjaki dobro in hrabro držé, naj tako slavno in neprestrašljivo zmagujejo v prvih bojih, pri volitvah volilnih mož. Dozdanji, skoro nepričakovano izvrstni uspehi za našo narodno in svobodno stranko po vseh krajih, morajo pogum in navdušenost nas vseh, posebno onih, ki stoprv prihodnji teden v borbo stopiti imajo, podvojiti in pomnožiti. Vsake občine, vsacega kraja slovenska in narodna čast zahteva, da ne ostane za drugimi sorojaki, ki so se hrabro držali in svoje slovensko lice osvetili pred domovino in pred svetom.

Ako se to zgodi, potem nij dvombe, da bode naš ubogi slovenski narod v prihodnjem državnem zastopu tako častno zastopan,

kakor dozdaš še nij bil nikdar, in to bode najboljši dokaz, da Slovenci nismo zadnji med narodi in da napredujemo.

V Ljubljani 10. okt.

Prejeli smo sledeče pismo s prošnjo, da ga objavimo:

Gospodom volilcem Žuženberskega, Trebanjskega, Mokronoškega in Radeteškega okraja!

Več prijateljev naše domovinske slovenske stvari in nekoliko volilcev iz Vašega okraja me pozivlje, da bi za vašega poslanca v državni zbor kandidiral.

Kakor me poznate, bil sem kot rojen Slovenec od početka slovenskega narodnega gibanja zmirom v prvi vrsti med boritelji za vzbujanje našega naroda in za pridobivanje vseh tistih pravic, katere že drugi sosednji narodi uživajo, namreč, da bi naš narod ne razkasan, kakor dozdaš, temuč administrativno združen pod eno upravo srečnejše dni doživel, nego mu jih je dozdaš britka osoda dosodila. — Jaz pa mislim, da je to mogoče le s tem doseči, ako se naši poslanci bojijo tudi v državnem zboru ne izogibljejo, temuč da tam protivnika poiščejo in se z njim na tem mestu borujejo in skušajo vse to doseči, kar se le da. — Naš narod pa more posebno takrat napredovati, ako bo v narodnem in političnem obziru po potu svobode in napredka korakal in tudi materialno napredoval, da si pridobi tistih žil, brez katerih dandenes noben narod živeti ne more, to je: železnice. Posebno bi mi bilo to pri srci, da bi v tej stroki, kar je največ mogoče koristnega za naš narod, pribojeval. Moje geslo je: Vse za srečo in za blagor slovenskega naroda!

Na podlagi tega programa jaz prevza-

mem kandidaturo za državnega poslanca v Vašem okraju in obetam z možato besedo, da mi bode narodni in materialni blagor Vaš zmirom edino vodilo, ako me izvolite.

V. C. Supan,

predsednik kranjske trgovinske in obrtniške zbornice, posestnik na Dolenjskem itd.

Glede na to, da gosp. V. C. Supan tu podpiše ves naš narodni program; glede na to, da narodni in svobodomiselní volilci v teh dolenjskih občinah ne morejo voliti niti odločnega slovenskega renegata Dežmana, niti duhovna Strbenca, priporočamo mi, naj vsi prijatelji narodne stvari podpirajo in zagovarjajo kandidaturo g. Supana, ki bode posebno delal, da dobimo za Kranjsko tako potrebno dolenjsko železnico in obeta poleg tega, da se bo držal liberalnih in narodnih načel.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. oktobra.

Iz Dunaja si daje „Pol.“ pisati, da se bode precej vlada spremenila in pride drugo ministerstvo na krmilo, ako Čehi ne pridejo v direktni državni zbor.

Cesar se vrne konec tega tedna na Dunaj in bode potrdil predloge, katere je ministerstvo za novi državni zbor pripravilo.

Volitve so se že začele. Včeraj 10. je volil Trst, prvi razred. V ponedeljek pa volijo kmetijske občine na Češkem in na Koroškem. Potem volijo Goriško in Istra 15. in precej drug dan t. j. 16. volijo Kranjci in tržaški okoličani. 20. oktobra volijo kmetijske občine na Štajerskem.

Bukovinski federalisti so izdali volilni oklic, v katerem pozivljajo volilce, ne voliti cesarskih uradnikov. — Bukovinski

Listek.

Kazen.

(Novela, francoski spisal J. Rivière.)

(3. nadaljevanje.)

II.

Celo noč je imel gospod Destrade krute misli. Kdo je kriv, ali mati, ali hči? To se je vedno izpraševal, pa nij mogel ničesa ugeniti. Vse je tožilo i to i ono. Spomnil se je tega gospoda Edmonda Larcéy, na katerega je bil pred nekaj leti ljubosumen, in ta nekdanja enodnevna ljubosumnost se vzbudi v njem z vso gorečnostjo in nespravedljivostjo. V tem žrtve terjajočem trenutku dovolil si je zaljubljenost Julijino; a tega nij razumel, da je gospa Destrade to zaljubljenost sprejela. Poznal jo je kot plemenito in ponosno soprogo. Pa ga je tako

dolgo prevarjala, in še tako, da nij čisto ničesa zapazil. Tega preračunjenega ženskega hinavstva on nij razumel, hinavstva, ki jih sili, naj žrtvujejo srečo tega ali onega, ki jih ljubi. Ker je bil tako zaljubljen v svojo soprogo, videl je še boljše in je še prej ugenil, da nij več njegova. Ali bi se inače tako hladno obnašala proti njemu?

Tega nij mogel razumeti! Priprost slučaj mu je odkril to tajnost in to nesrečo. Hotel je biti tisti večer na deželi, in ko se je bližal svojemu domu, zagleda iz daleka človeka, ki je šel na njegov vrt. Misli je iz početka, da je kak tat, ter se je požuril odpreti ograjina vrata, ter stopiti v ozidje za zločincem; a ta je urno koračil po temnem drevoredu, ter zginil skozi male duri, ki so držale na stopnice. Gospod Destrade gre tiho za njim, grizeč hudo osvetlo.

Kaj zdaj storiti? Hči mu je jezo skā-

zila. Strašna stvar, ako mora oče dvomiti o česti in odkritosrčnosti hčerini. Rekel ji je, da bo morala vzeti gospoda Larcéy. Pri tem sklepu je moral vztrajati, akopram je bil strašno sredstvo, s katerim je imel soprogi ali hčeri izviti resnico. Videl je, da ste obe osupnjeni, da se v obeh dušah podé valovi strašnega ginenja, katere bi bili radi utajili, če bi jima bil strah dopustil.

Drugo jutro je bila nedelja. Emil Desorge je imel priti, kakor po navadi. Z njim je hotel gospod Destrade naprvo govoriti. Čakal ga je s temnim, strah razodevajočim obrazom. Imel mu je povedati čudno zgodbo prejšnjega dne. Kako bo-li on to novico sprejel! Ga bo ta objava vzburla, ali jo bo malomarno sprejel, kakor človek, ki je že strahom misli, da se mu ljubezen kali?

Emil je bil natančen. Prišel je kakor vselej; veselje mu je iskralo v očeh, komaj

Rusini pak, kakor gališki, vladne in ustavverske kandidate podpirajo.

Ogerski Srbi imajo pričakovati nova tlačenja od strani Magjarov. Vsaj vladni listi v Pešti magjarsko vladu hujskajo, naj zatre narodno agitiranje srbske „omladine“. Magjarska ustavnost.

Vnanje države.

Francoski bodoči kralj Chambord kar ne more trobojne zastave sprejeti. „Figaro“ ga prosi, naj to stori, češ, da se Alzasani vsi drže še trobojne zastave, in da bi se potlej odločno odvrnili od Francije, ako Chambord se svojo zastavo prodere. „Kadar si s trobojno zastavo priborimo novih zmag, kadar z njo dobimo iz Berlina vjete zastave, potlej spremenimo barve!“ pravi „Figaro“; a Chambord menda ne bo mogel tako dolgo čakati. — „Journal de Paris“ že našteva ministre, ki naj jih Chambord izvoli. Mac-Mahona nij med njimi.

Španjski uporniki so naložili Vera-Cuevas kontribucijo 25.000 pijastrov. Več njihovih ladij je prišlo pred Garrucho, v almerijski provinci. Menda mislijo oropati srebrne rudnike v Sierrri, kjer bi se več tujim interesom škodilo.

Italijanski minister za javna dela je prefekte opozoril, naj posebno pazijo, da se komunalne ceste popravijo, da se prebivalstvu na kmetih po zimi more živež dovajati. — Grof Rasponi je prefekturo v Palermu definitivno sprejel.

Na **Švicarskem** so se preteklo nedeljo v kantonu Baselland strelci iz Ettlingena in prebivalci elzaske vasi Ceimen na nemških tleh streljali. Strelci so uložili basellandski vladi pritožbo, v katerej trdijo, da, ko so šli čez Ceimen, so naenkrat pali možje in ženske z noži in vilami čez-nje, ter so razsajali, kakor divje zveri. Vlada se še nij izrekla tikoma tega pripadljeja.

Pruska „Prov. Corr.“ razpravlja nadaljevanje boja katoliških škofov proti državnej oblasti, in pravi, da bo vlada, ako bo treba, najstrogejše in najhujše posredke rabila, da se ukloni ali ulomi rimska predrznost; dalje naroča katoliškemu ljudstvu, naj ne voli preveč ultramontanskih poslancev, ki le po tem teže, da bi nadaljevali boj proti vladi, in vedno mir razderali.

Grški kralj in njegova sinova so prišli na Korfu, in sprejeli so jih deželni uradi s konzularnim korom, kakor tudi navdušeno prebivalstvo.

Persijski šah je, kakor se porti iz Teherana poročal, velikega vezirja zopet k sebi poklical, in tri vezirju sovražne osebe v prognanstvo poslal.

Dopisi.

Iz Vipave 8. okt. [Izv. dop.] Cela naša dolina je pri zadnji volitvi volilnih mož, razen čisto majhne izjeme, se pokazala svobodomiselnost, liberalnost. Tedaj je vendar-le „Narodov“ dopisnik in ne „Noviški Lukec“ prav imel. Prokleta „svobodomiselnost burja!“ Toda — nič ne pomaga, kar je — to je. Tudi „Jurij“ se nam smili — ali zdaj, in nikdar več nij v tej zadevi zanj v Vipavi pomoči. Pa saj, kakor drugi njegove vrste, se tudi on tolaži s tem, da „blagor vam, katere vas preganjajo.“ In mi pravimo: res srečen, kdor si nesrečo za srečo pripisuje; vendar pa nam, in menda vsem pametnim ljudem bolj diši klobasa, kot „kisla repa“. Ako je tedaj res, kakor ste g. „Jurij“ pri volitvi volilnih mož, kadar ste videli, da niste za volilnega moža izvoljeni, rekli: „da si drugega ne morete misliti, nego da so ljudje — ob pamet“, je to — vaše „dobro“. — „Šmentajte!“ (da jo po vaše vrežem) bog ve, bi-li bili ljudje pri pameti, ko bi vas volili? Gotovo!

Enkrat za zmirom smo pokazali Vipavci, da Bleiweis-Klečeplazovi komandi, katera je hotela iz gole sebičnosti in gospodoželjnosti vse delavne poštene naše moze zatreti, ako nijso pred Costo i Bleiweisa poklekli, — nikdar več ne bomo prikimali. Od bornega kmetiča do dobro se imajočega kmeta, od malega pisarja do velicega doktorja, odločno smo stopili pod častno zastavo: vse za narod, omiko in svobodo! Proč s hinavstvom!

Iz Goč na Vipavskem 7. okt. [Izv. dop.] V novejšem času so začeli tudi med Slovenci duhovni gospodje pogosto prižnico za politiko zlorabiti. Prištevali so se k takim „oznanjevalcem Kristove vere“ večji del le mladi, fanatični kaplani. Ta kužna bolezen se pa zdaj tudi starih poprijema, kar smo mi Gočani že dve nedelji opazovati priliko imeli. Do zdaj je bilo našemu „gospodu“ dovolj, da je le tu pa tam med pridigo nekoliko zaropotal nad liberalnimi časniki, knjigami itd. sploh, ki raztrošajo „mamono vero“ med pobožno ljudstvo. Ali dve zadnji nedelji se tudi on spravi na „klerikalnega šarca“ (seveda ne prav lahko) ter jame prav neumno udrihati po „Mlado-Slovenih“, kolikor mu le njegov zamotani jezik in kratka pamet dopusti. Hotel je na svetem mestu agitirati za klerikalnega kan-

didata, nemškega grofa Hohenwarta, ker pa nij imel posebnih klerikalnih zaslug naštetih, jezil se je le na Mlado-Slovence, ki so „vero iz programa izbacili“, ter priporočal ljudem, da imajo le tacega moža za državni zbor voliti, ki ima „vero“ in gorečo ljubezen do naroda, ne pa take „razuzdance“, kot so Mlado-Slovinci, ki si tako daleč upajo kmetom svetovati, da naj duhovne le v cerkvi poslušajo, ne pa zunaj cerkve. Dalje pravi, da Mlado-Slovinci duhovna zavidajo, ako ima 300 — 400 gl. plače (res? Ur.), drugih uradnikov pa ne vidijo, katerih plača na tisoče znaša, s katerimi se se svojimi nališpanimi hčerami šopirijo, itd. Razlagal je še druge reči, katere tukaj naštevati bi bilo presmešno. Saj se je še ljudstvo posmehovalo, da zna naš „gospod“ tako lepo otrobe vezati, ki si je dal za nalogo, razkladati rožni venec, naenkrat je pa, kot zajec iz grma, na te klobasarije preskočil.

Vprašal bi vas, gospodine moj! med katero stranko je več razuzdanosti in med katero več ljubezni do naroda? Pogledite le nekoliko na farovž v našem trgu, in spomnili se boste onih škandalov, ki so se pretečeno leto tu godili, in kateri so našemu ljudstvu še v dobrem spominu. Dajte se podučiti nekoliko o privatnem življenji vašega ljubljanskega klečeploza, dr. Coste, in tu boste zopet sprevideli, med katero stranko je več razuzdanosti. Kar se pa tiče ljubezni do naroda, le pogledite na-se gospodine!

Včeraj je izbirala naša občina volilne moze v Vipavi. Izvoljena sta bila naš vrli župan g. Jože Ferjančič, na katerega smemo mi Gočani ponosni biti, in g. Maks Vidrič, trgovec, oba odločna narodnjaka, ki bota volila dr. Razlaga za poslanca. Zdaj vidite, g. kurat, kaj vam je pomagalo vaše agitiranje na leci.

Iz slovenskih Goric 9. okt. [Izv. dop.] Naša reč napreduje. Kljub temu, da stari rogovilež Seidel našo slovensko okoličico svojo kandidaturo nadleguje, je terén mu jako izpodrivan. Jarenina, kjer je prej Seidel štel 3 ali 4 svojih volilcev, se mu je izneverila. Prvotne volitve so, kakor je telegram iz Jarenine to že izjavil, Seidlnu v naših krajih narodni stvari na čast. Izmed sedem volilnih mož je 5 narodnih, 1 Seidlnov, 1 nezanesljiv. Za eno faro to dokaz jako velikega narodnega napredka. Največji privrženci Seidel-novi so propali letos proti narodnim vo-

je čakal, da bi videl ljubljeno Julijo. Gospod Destrade ga molčeč sprejme, ter ga pelje v svojo sobo. Bil je resen, obotavljajoč se; naj se je še tako silil, žalosti nij mogel skriti; gledala mu je takorekoč iz obraza. Mladič ga je nepokojen in boječ se gledal, a vprašati se ga nij upal ničesa.

— Gospod, mu reče gospod Destrade, vi ste pošten mož; tajnost, ki vam jo imam zaupati, je častna tajnost. Vi se ne morete več poročiti z mojo hčerjo.

— Jaz vas ne umejem, jeclja Emil.

— Ne morete, pa je. Dovolite mojej nevolji, da izveste stvari, kakor so, da ne ostane nič dvomnega med nama. Moja soproga je sinoči pri hčeri dobila nekega ljubimca.

Mladi mož ostrmi. — Ljubimca, reče, Julija! — A naenkrat se začne smijati. — Bežite, to nij verjetno, kar mi pravite. Ali vi nemate več pameti, ali pa jaz ne slišim

prav, — kajti ne morem si misliti, da se šalite z menoj.

— Ah! vsklikne gospod Destrade, saj sem vedel, da mi ne boste verjeli.

Gospod Destrade vstane, in skoraj žugajoč koraka po sobi. Emil gá osupnen spremlja z očmi.

— Gospod, odgovori Emil, jaz ne pravim, da vam ne verjamem. Le moja ljubezen, moje čislanje do Julije mi ne pripušča, da bi vam verjel. Zato pa vas prosim, da mi v takem važnem slučaju postrežete z dokazi.

— Z dokazi! Zagotavljam vas pri mojej česti, da sem onega človeka z lastnimi očmi videl pri svojej hčeri, da mi je rekel, da je za-njo tukaj, in da se je vstopila pred-nj, da bi ga branila proti meni.

Emil obledi.

— Ali mi zdaj verjamete? vpraša gospod Destrade.

Njegov glas je bil mešan z grenkostjo

in nemo zadovoljnostjo. Emil nehá dvomiti, in se še bolj zavzame.

— Gospod, jaz bi rad govoril z gospodičino hčerjo, reče Emil.

— Dobro, pové naj vam sama.

Gospod Destrade pokliče hčer, ter odide. Emil in Julija sta bila sama.

Od sinoči se je zelo spremenila. Oči, ta trenotek suhe, bile so jako rudeče. Obraz ji je bil zbeigan, hoja negotova, gibanje nervozno. Rekel bi, da nij vedela, kaj dela. Kazalo se je, kakor bi jo hotela huda mrzlica napasti. Pa saj je celo preteklo noč v obupu prebudela. Iz početka je, hoteča rešiti mater, nepremišljeno ravnila. Juliji se je zdelo, da o materinem položaji prav misli. Lahna znamenja, ušle besede, ozko prijateljstvo z materjo, njeno neprostovoljno zaupanje, njena žalost ali tajno veselje, vse to je Julijo hudo skrbelo, in je nij pustilo v dvomu. Nij si je upala niti vprašati, niti grajati, kajti zdelo

lilcem. Ako je vse tako neustrašljivo, kakor pri nas, Seidl ne bo več slovenskih kmetov na Dunaji zastopal, on, ki bi še lahko s svojim kričečim grozovitnim glasom cele kompanije komandiral, ne pa zastoj penzijo vlekel. Ne mislite, ljubi narodnjaki, slovenski mariborski okoličani, da mora Seidel, ker je načelnik okrajnega zastopa (Bezirksvertretung), tudi v državnem zboru sedeti. Proč z njim, mi ga nijsmo šli iskat, volili pa bomo odločno, po svoji zdravi pameti in lastni dobri volji. Stojte vsi za jednega, volite profesorja Janka Pajka, kateri nij hotel se dati zapeljati, temuče je rajši službo pustil, da le slovenskemu narodu svojo moč daruje. Tega neodvisnega, neustrašenega, slovenskega kandidata volimo vsi ponedeljek 20. oktobra za našega poslanca.

Iz Proseka pri Trstu 8. okt. [Izv. dopis.] V nedeljo 5. t. m. so se začeli deliti volilni listi na dom volilcev; namreč listi za volitve drž. poslanca, ki se bode vršile 16. t. m. Zabležiti moram, da te listnice so tiskane v treh jezikih, in sicer v nemškem, laškem in slovenskem. Te liste morajo na povelje mestnega magistrata župani volilcem vsakemu osobno izročiti. Vsak volilec mora s svojim podpisom potrditi, da je list za gotovo prejel. Opomniti moram pa, da naš župan Tuone Milig, čitaj: Anton Milič, vulgo mameluk, ki niti brati ne zna, in katerega more pri tem poslu, kakor pri vsakem drugem, občinski sluga kakor malega otroka za roke po vasi voditi, si upa v svoji nezmotnosti pri tej priložnosti, — ako na kakšnega volilca, kateri ne ve, zakaj se ti listi oddajajo, in ako župana povpraša, zakaj bodo ti listi? — ali veste kaj njim odgovoriti? „Ja — za nič! To nij nič!“ O župan! kaj se tebi zdijo najsvetejše narodne pravice, ki nam jih je cesar podelil, da si moramo moža iz svoje srede voliti, ki nas bode na najvišjem mestu zagovarjal, in naše najpotrebnejše in svetejše pravice branil — nič?

Pa škoda za čas, papir in trud, da bi več pisal o ti Lukšavi kreaturi, ki nobene časti ne dela naši vasi, marveč sramoto. A vendar bode vsak pošten okoličan dne 16. oktobra v Trstu glasoval za našega Nabergoja.

Iz Ljutomerskih gor 7. sept. [Izv. dop.] Vsak, kdorkoli nij bil že dolže časa, recimo od one dobe, ki smo v Ljutomeru prvi slovenski tabor praznovali, v našem ormuško-ljutomerskem okolji, bode

se ji je kot sramežljivi devojki, da je to le tajej srčan ogenj, ki pa ne zasluži, da bi se grajal.

A zastor se je naenkrat razpral. Kar je bila Julija zapustila mater, nij zatisnila očesa. Bila je preplašena, sanjarska. Slišala je, da je tekel gospod Larcey po stopnicah, čula ga je tudi, ko je šel po stopnicah nazaj; kajti ker je urno hotel uiti, nij mogel na tiho hoditi. Potem je zadonel očetov glas, potem se je slišal materin, ravno tako nerazumljivo šepetanje materino in Edmondovo, njiju tihih besedij in zadnjega objema. Potem je ona skočila v sobo, je vse videla, vse razumela; a pozneje je bila sama, kajti hotela je premeriti velikost njenih močij ter premeriti globokost žrtve, v katero se je potopila; vse je v njej obnemoglo. Imeli bi vzeti za soproga ljubimca svoje matere, in če bi oče zvedel resnico. Morala bi se odpovedati Emilu, ter ponuditi se neznanemu možu.... Je bilo

k nam prišedši veliko spremenjave našel, kolikor na polji gospodarskega blagostanja, toliko na polji narodne zavednosti in rodoljubja. Kar zadeva gospodarsko blagostanje, mora se priznati, da je isto obče mnogo pohujšano, ker so tri letine zaporedom slabo in loše obrodile in ljudstvo naše v materialnem oziru nij moglo napredovati, komaj, da si je z velikim trudom in največjo pridnostjo svoje potrebe vtišalo. In to materialno slabostanje ljudstva tudi v duševnem in narodnem razvitku nij vspeha dajalo. Naša okolica pošilja v zadnjih štirih letih na pol manjši broj učencev iz domačih v srednje šole, kakor prejšnje dobe, kar je le jalovo materialno stanje ljudstva krivo.

Čitalnice narodne, ki smo jih pred malo let s tolikim pogumom in navdušenjem širili po celem slovenskem svetu, denes že, kakor pri nas, tako tudi po drugih slovenskih krajih preveč molitvarijo in umirajo. Naloga in namen vsem tem društvom bil je širiti narodno zavest in rodoljubno gibanje med narodom. Dovolim si vprašanje staviti na naše rodoljube, ali se je ta naloga že rešila in naš program izpolnil? Ker ti rodoljubi naši pravijo, da so se čitalnice preživele in ljudstvo torej ne mara več zanje. — Jaz menim, da ne! In te trditve tukajšnjih rodoljubov, kateri so pred malo časa še osobitim plamom narodnega duha goreli, zdaj pa so skoro že kot izgoreli vulkani, ne morem nikakor opravdati. Mnenje in nakanenje, stvarjati ljudstvu zopet nova društva in to narodno-gospodarska, v katerih bi se imel širiti materialni napredek, kolikor podučnimi predlaganji, toliko dobrimi spisi o gospodarstvu, je hvalevredno in lepo in se tudi celo zlagam s takim podvzetjem, ali nikakor zato ne mislim, da bi ta društva morala umoriti čitalnice. Čitalnice naj še za naprej zraven teh novih društev obstoje, naj nastanejo in se pošteno gojijo, ker čitalnice, ti zavodi, ki so izključivo posvečeni narodnim namenom, imajo nam še marsikatero važno nalogo rešiti. Če smo mi narod na toliko obrestili, da od notarjev in odvetnikov zahteva slovenske vloge in da se jim take na zahtevanje tudi dade, nikoli nijsmo še dela dokončali. Naša reč še dalje sega.

Kakor dragi čitatelji iz tega že razvideti zamorejo, nastopila je v naši okolici v narodnem gibanju nekaka mlitavost in mlačnost. In temu je krivo to, da naša naprednjaška

to moči? Ona nij verjela. Uro dolgo je bila v svojej sobi, noč je bila mirna, veter je prijetno pihljal. Nič se nij spremenilo, vse ji je bilo strahovito. Padala je v vrtoglav in grozovit propad. Zakaj je govorila, zakaj je poslušala srce, ne samo srce, tudi nagon? To je bilo močnejše, nego ona. Julija si je to vedno ponavljala. Ali ji je bilo vztrajati? Gotovo ne. Hotela se je rešiti za Emila, ki ga je ljubila. K takemu ravnanju je imela pravico, dolžnost; je-li hotela njega mesto družih izdati?

Svitlo jutro se naredi. Hladna sapica zapodi čez drevje lahno šumljanje, tiči začno žvrgoleti. Vsa priroda se razsvetli. Julija se čuti proketo. Nasprotje med lepim dnem pa med njeno osodo je bilo preveliko. Temna resignacija pride za burno nočjó. Nij jej bilo mari njene stvari. Niti na levo niti na desno gledaje je tekla proti svojemu koncu.

(Dalje prih.)

stranka nikakor ne spolnuje toliko, kolikor v močeh ima, nasproti pa nazadnjaška t. j. popovska stranka (katerej bode sicer skoro k počitku zvonilo) to našo nemarnost dobro rabi in dela na vse kriplje, da nam ovčice v svoje tore dobi. Ta mlačnost, rekel bi, lenost naših rodoljubov kriva je ravno, da je popovskemu Hermanu v Ljutomerskem okraji zagotovljenih še mnogo. Naši popi gredo v tednu od hiše do hiše in ponujajo svojega zveličarja, v nedeljo pa ga z grozensko energijo s cerkvene govornice priporočajo po-božni družbi, malo da hripavi ne postanejo.

Domače stvari.

— (Iz Dolenjskega) smo včeraj poročali, da bode g. Pfeifer gotovo izvoljen. Denes smo dobili od drugega dopisnika poročilo, ki pravi: V krški občini je voljenih 9, v studenški 7 volilnih mož. Vsi so za narodnega kandidata Pfeiferja. V cerkljanski občini je izvoljenih 9 volilnih mož, med temi je 7 odločnih za Pfeiferja, 2 sta še dvomljiva. Dober izid volitev se naznanja tudi od sv. Križa in Velike Doline. V krškem sodnijskem okraji pa tisti Irkič ne bo ni enega glasa dobil. Tedaj bo imel g. Pfeifer lepo zadostenje za grdenja, katere je stari Bleiweis v „Nov.“ nanj metal.

— (Iz Senožeč) se nam piše 10. okt.: Izid denašnjih volilnih mož za trg Senožeče je za narodno-liberalno stranko dovoljen. Izvoljeni so gg.: Ivan Zagorjan, Jože Piano in Karel Demšar. Vsi trije bodo gotovo volili g. dr. Razlaga. G. Jože Zelen, ki se je toliko po „Novicah“ širokoustil, je pri volitvi propadel. Živio naš državni poslanec dr. Razlag!

— (V Senožečah,) zelo nevarnem kraju — kakor se nam telegrafčno poroča — so voljeni privrženci dr. Razlaga. Hohenwartovci sijajno propali. Živio Razlag!

— (Iz Razdrtega) se nam piše 9. okt.: Pri volitvi volilnih mož je volila Hrenovska županija na Razdrtem 8 volilnih mož, od katerih je 6 za Razlaga, 1 je dvomljiv in 1 za Hohenwarta.

— (Iz Notranjske) nam piše prijatelj: Naše chance stoje izvrstno. Le v Knežaku in Zagorji voljena sta duhovna Drobnič in Mlakar. Duhovnik — sam je žalosten trdil prijatelju, da Hohenwart ne bo niti 20 glasov dobil. — Št. peterski, trnski, sv. mihelski in košanski duhovni so ostali na cedilu, Št. peterski volil je trnskega, zadnji Št. peterskega, imela sta tedaj vsak en glas, Št. mihelski, kateri se je v „Vaterlandu“ ustil, da je pri volilnem shodu v Postojni zastopal 5000 duš, pa niti enega. To je blamaža! Velikan Šimen nima nobenega glasa, njegov fajmošter tudi ne enega.

— (Iz Velikoveca) na Koroškem se v „N. Fr. Pr.“ piše, da so ustavoverci popolnem propali pri volitvah volilnih mož („total durchgefallen“). Potem tacem je Slovenec A. Einspieler gotovo voljen.

— (Iz Vrben na Koroškem) se nam piše: Volili smo osem volilnih mož; sedem je zanesljivih narodnih, pa tudi osmega bomo prejeli, da bode z nami glasoval za narodnega kandidata, g. Ferdo Vigele-ta. Živeli!

— (Iz slovenje-bistriškega okraja) se nam piše 9. oktobra: Volitve volilnih mož se v našem okraji precej ugodno

za narodno stranko vrše. V šmartinski fari, v Tinjah in sploh po Pohorju so narodni možje izvoljeni, pa tudi v slov. bistriški okolici, v lažerski in makolski fari bodo volilni možje gotovo za g. Pajka glasovali; samo v Čresnovci je glasoviti nemškutar Sorschag, ali bolje rečeno, njegovo vino pri nekaterih ljudeh prodrlo. Sicer pa bode slov. bistriški okraj, ki je priposlednji volitvi le 13 narodnih volilcev izmed 45 imel, zdaj pokazal, da se je tudi tukaj začelo vedriti. Upati smemo, da bode iz našega okraja dve tretjini volilnih mož in še več glasovali za g. Pajka.

— (V Slovenjem Gradci) je jutri, v nedeljo slovensk volilni shod, pri katerem se bo slovenski kandidat, g. Pajk, volilcem predstavil.

— (Iz Slatine) na slov. Štajerskem se nam poroča: V celem rogatskem okraju so duhovniki pri volitvi volilnih mož sijajno propali. Izvoljeni so ali narodni liberalci, ali neodločni možje, nekoliko tudi nemškutarjev. Dobro bi bilo, ko bi g. dr. Ploj v ta okraj prišel, ter še neodločne za-se pridobil, kar ne bode težko, ker naši ljudje za klerikalce ne marajo čisto nič.

— (Iz Postojne) se nam piše: G. Fr. Padar nadaljuje tudi v tem šolskem letu predavanje naslednjih predmetov na tukajšnji ljudski šoli: a) Nauk o Krasu in pogozdavanji Krasa, b) umno poljedelstvo, c) gozdno varstvo, d) bučelorejo in sadjerejo.

— (Iz Naboržine) se nam piše: Pretečeni petek po noči je šel neki železniški delavec, Anton Bernadello, preko kolo-dvora po svojih opravilih. Ker je bila tema, nij vidil daleč okolu sebe. Eni mašini, katera je prišla proti njemu, se je izognil, ali od druge strani pride druga, ga vrže na tla in ga vleče kacic 12 korakov saboj. Revaža je stisnila preko trebuha tako močno, da je čez tri ure v velikih bolečinah umrl. — Nekaj dni poprej je na železnici tudi nek finančni stražar našel svojo smrt. Ko je bil vlak že odhajaje iz postaje Cormons v tek prišel, se popne mož na voz, ali vlak je tekel že preveč naglo. On pade pod voz in kolesa ga zdrobe do mrtvega.

— (Živinski tat.) V noči na 23. sept. se je iz zaprtega bleva Antona Dimatovega v spodnjih Žerijavah v mariborskem okraju ukrala krava. Tat dozda še nij znan.

Razne vesti.

* (Potujoče miši.) so na Ogerskem v temeskem in torontalskem komitatu povsod veliko škode napravile. Šle so v neštevilni množini čez polja, posebno čez koruzna, in so vse v puščjo spremenile. Ta grdoba pregloda najbolj debela koruzna stebela, da se podero, da morejo miši zrnje pojediti. Če so že site, turščico izluščijo in jo spravljajo v podzemeljske prostore, ki so toliki, kakor sod, ki štiri vedra drži. Ako se tak prostor razkoplje, se dobi notri več mernikov žita.

Narodno-gospodarske stvari.

Ne pokončavajte ptičev.

Iz Rodika 27. sept. [Izv. dop.] Sko-raj vsaka dežela ima svojo postavu zavoljo varstva ptičev. Ali žalostno je, da se ta postava ne spojuje. Ptičem, kateri love škodljive merčese za svoje mlade, prizanaša

se le v času gnezdenja; potem jih pa ljudje v jesen brez razločka love, more in dobro-jedežem na prodaj prinašajo. — Kako veliko korist dajejo nam ptiči z lovljenjem škodljivih mrčesov; namreč po vrtilih, po polji in po gozdih s pobiranjem metuljevih jaje in gosenc! Dokazano je, da ena senica 10.000 metuljevih jajčič na dan za živež potrebuje, torej na mesec 300.000 in na leto 3.600.000, akoravno se celo leto ne živi od metuljih jajčic. — Vsak naj bi torej pomagal, da se ptiči, kateri nam s pokončevanjem škodljivih mrčesov tako močno dobro delajo, varovali; a ne preganjali, lovili in morili. Ptiči store delo, katerega ne bi na tisoče ljudij storiti moglo. Večkrat se je v zbirališčih po 100 ljudij izbralo, ki so na mnogotere viže poskušali, in niso mogli pokončevanju konca storiti. Vsled tega naj bi se, kolikor je mogoče te male dobrotnike varovalo ter jih po vrtilih, polji in po gozdih privadilo. K temu je potrebno da se ne pokončujejo: žolne, futači, senice, škoreci, šoje, muhovci, kukavice itd. in naj bi se tudi pustile drevesa, v katerih gnezdiijo. V hudi zimi, ko je vse, s snegom in ledom pokrito, jih tako na tisoče pokonča. Vsak razumen bo z menoj trdil, da pokončanje takih ptičev je grda neusmiljenost, kateri ljudem toliko korist delajo. — Zeleti je torej, da bi slavna c. k. vlada pokončanje ptičev, razen roparskih, prepovedala.

Ant. Roschnal.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalessciere du Barry

v Londonu.

Izvrstna zdravilna hrana Revalessciere du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučih, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprevajljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, navāl krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, ožonost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Iz-pisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovale.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.

Neskončna hvaležnost do Vas mi daje povod, Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne naduhe trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne Revalessciere vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila.

Feliks baron pl. Clarov.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.

Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati niti spati; nespečnost, slabost in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se nahaja celo dobro po čokoladi Revalessciere, ki jo je popolnem ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje.

H. de Montlouis.

Spričevalo št. 73.716.

Baden pri Dunaji, 14. julija 1871.

Dolgo sem se obotavljal, svoje ime kot javno spričevalo razglasiti; pa moja hvaležnost je vse pomislile premagala in iz celega srca spričujem na blagor vseh trpečih, da, ker moji ženi kakor tudi meni nij jed dišala, posebno jaz na bljevanje po jedi in hudi nespečnosti trpel, sva naposled, ko je zdravniška pomoč brez uspeha bila, k Vašej Revalessciere pribežala in zdaj po enomesečni rabi se kakor novorojena počutiva in se Vas hvaležno spominjava.

Hugo baron pl. Dunay, grajščak.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalessciere pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalessciere-Biscuiten v puščah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalessciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Binsbacher, v Lonči Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih le-

karjih in specerijjskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Umrli v Ljubljani

od 7. okt. do 9. okt.

Ana Urbančič, branjevsk otrok, 5 l., na sušici. — Elis. Gril, ubožica v zavodu, 77 l., na vodenici. — Marija Toplihar, delavska soproga, 57 l., na pljuč. mrtudu. — G. Franciska Arbefuille, ubožica v zavodu, 80 l., na slabosti. — Jak. Repek, ubožec v zavodu, 87 l., na oslavljenji. — Blaž Bergant, delavec, 19 l., na srčni bolezni. — Mat. Klesnik dlnar, 57 l., na poškodovanji.

Smrti.

8. oktobra.

Evropa: Drichola iz Trebiža. — Dr. Thener W., Thener F. iz Dunaja.

Pri Elefanta: Martey iz Kranja. — Inselvini iz Ospitaletto. — Wakonigg iz Litije. — Tumis, Botta iz Trsta. — Hoteneder iz Dunaja. — Kelter iz Brežic. — Sajovic iz Dunaja. — Majerweg iz Trsta. — Dr. Pauchel iz Pariza. — Cepeleti iz Trsta. — Doffis iz Prage. — Svetec iz Litije.

Pri Malici: Jerman iz Gorenjskega. — Gospa Fišer iz Arnoldsteina. — Bauer iz Benedk. — Wecheelman iz Dunaja. — Krantz z gospo iz Salfelda. — Kitter iz Kranja. — Mazek iz Zaleburga. — Zwankel iz Sevnice. — Švinger z gospo iz Loža. — Gospodična Linhart Ana z sestrično, Janovič iz Trsta. — Pirkar z družino, Sodnik iz Koroškega.

Pri Zamoreu: Welner z gospo, Hanjer iz Tirola. — Kraus iz Zagreba. — pl. Hromar iz Ljubljane. — pl. Auerch iz Pilsena.

Dunajska borza 10. oktobra

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	68 gl.	80	kr.
Enotni drž. dolg v bankovih	72	85	
Enotni drž. dolg v srebru	101	25	
1860 drž. posojilo	955	—	
Akcije narodne banke	219	50	
Kreditne akcije	112	80	
London	9	5	
Napol.	—	—	
C. k. cekini	107	75	
Srebro			

Annoncen u. Auskunfts-Bureau

(266—2)

Franc Müller-ja

se nahaja od denes naprej v

„Fürstenhofu“,

v gospodskih ulicah 206.

Anatherinova ustna voda

zoper zlodiseči dih, zoper mehko, lahko-krvaveče zobno meso.

Mnogo let sem trpel pomenljivo ustno bolezen in vsi poskusi so ostali brez uspeha; izgubil sem zmiraj več zdravih zob, in še v ustih ostali so bili rahli; zobno meso je vedno bolj upadalo in je pri dotiki z jezikom krvavelo in pri tem jako site slab duh po ustih razširjalo. To me je spravilo k poskusu, obče priljubljeno anatherinovo ustno vodo rabiti; po prvi rabi sem videl, ne samo, da se slab duh izgublja, temuč da se tudi moje zobno meso očvrstuje in moji zobovi polagom trdnjeji postajajo, tako da so mi v kratkem moje usta zopet ozdravele, za kar iz iskrene hvaležnosti in sočutja z drugimi javno spričujem in tej sloveči ustni vodi pristojno hvalo izrekam.

Dunaj. Baron Josip Stenel l. r.

Se dobiva edino pravo: (72—3)

v Ljubljani pri Petričič in Pirkar-ji — Jos. Karinger-ji — A. Krisper-ji — Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmitt-u — E. Birschtz-u, lekarji; — v Kranji pri L. Krisper-ji — Seb. Schaunig-u, lekarji; — v Piberg-u pri Herbst-u, lekarji; — v Varaždinu pri Halter-ji, lekarji; — v Rudolfovarju pri Dr. Rizzoli-ji, lekarji — Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed. Bümches-u, lek.; — v Kamniku pri Jahnu-u, lekarji; v Gorici pri Pontoni-ji, lekarji — J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F. Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Deperis-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u lekarji; — v Škofljoki pri C. Fabiani-ji, lekarji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji; — v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzel-ji, lekarji; — v Radoljici pri Zalekar-jevi vdovi.